

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	136
Land:	Aserbajdsjan
Kilde:	Migrationsverket
Titel:	Azerbajdzjan – Identitetshandlinger och andra officiella dokument
Udgivet:	21. december 2012
Optaget på baggrundsmaterialet:	2. maj 2013

2012-12-21

Azerbajdzjan- Identitetshandlingar och andra officiella dokument

Kartan är hämtad från Perry Castaneda Map Collection

Innehåll

1.	Inledning	4
2.	Identitetshandlingar	4
2.1.	Pass	4
2.2.	ID-kort	5
2.3.	Födelsebevis	7
2.4.	Äktenskapsbevis	7
2.5.	Dödsattest	7
2.6.	Körkort	8
2.7.	Militärbok	8
3.	ID-handlingar för etniska armenier	8
3.1.	Nagorno-Karabach	9
3.1.1.	Medborgarskap och pass	9
3.2.	Nakichevan	10
4.	Folkbokföring	10
5.	Utresetillstånd	10
	Källförteckning	11

Om rapporten

Denna rapport är skriven i enlighet med EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation (2008). Den är sammanställd utifrån noggrant utvalda offentliga och icke offentliga informationskällor. Alla använda källor refereras. All information som presenteras, med undantag av obestridda/uppenbara fakta, har dubbelkontrollerats om inget annat anges. Informationen har noggrant granskats, utvärderats och bearbetats under en begränsad tid. Sammanställningen gör inte anspråk på att vara uttömmande och bör inte tillmätas exklusivt bevisvärde i samband med avgörandet av ett enskilt ärende.

1. Inledning

Azerbajdzjan utropade sig till självständig republik 1991 men mycket av det arv som kom från tiden under sovjetiskt styre lever kvar än idag. Detta innebär bland annat stor myndighetskontroll över befolkningen och ett auktoritärt styre med liten respekt för mänskliga rättigheter.

De flesta dokument rörande identitet och personuppgifter är möjliga för vanliga medborgare att få utfärdade, även om det ofta kan krävas mutor för att skynda på en annars långsam utfärdandeprocess.¹

2. Identitetshandlingar

ID-kort och pass är de enda handlingar som bekräftar azerbajdzjanskt medborgarskap och identitet.

2.1. Pass

“Law of the Azerbaijan Republic about exit from the Country, entry into the Country, and about Passports” reglerar utfärdandet och användandet av passhandlingar. Där framgår att det är alla azeriska medborgares rättighet att lämna och resa in i landet. Det finns dock vissa grupper som kan nekas att få in eller utresa²:

- Medborgare som besitter uppgifter som rör militära eller statliga hemligheter
- Om en medborgare är föremål för en brottsutredning eller ännu inte avtjänat ett straff
- Medborgare som inkallats till värnplikt och ännu inte fullgjort denna

Det finns tre typer av azeriska pass: vanliga pass (gröna), tjänstepass (blå) och diplomatpass (röda). Inrikesministeriet är ansvarigt för utfärdande av de vanliga passen medan Utrikesministeriet ansvarar för utfärdandet av de övriga två. De vanliga passen utfärdas vid det pass- och registreringskontor (enligt engelsk översättning Office for Visas and Registration = OVIR) som ligger närmast där medborgaren har sin registrerade bostadsadress.³ De regionala kontoren är underställda inrikesministeriet och det finns för närvarande sex regionkontor i Azerbajdzjan. Det går även att ansöka om pass via en azerisk beskickning i utlandet. Utfärdandet sker dock i Azerbajdzjan.

¹ Landinfo, Azerbajdzjan: Reise, ID- og sivilstatusdokumenter, (2011-11-21) (s.6)
http://www.landinfo.no/asset/1845/1/1845_1.pdf

² [Law on entry], *Law of the Azerbaijan Republic about exit from the Country, entry into the Country, and about Passports*, (1994-06-14).
<http://www.azerb.com/az-law-entry.html>

³ US Department of State, *Azerbaijan Reciprocity Schedule*,
http://travel.state.gov/visa/fees/fees_5455.html?cid=8958# (nedladdad 2012-11-30)

För att ansöka om pass måste medborgaren inställa sig personligen och ha med sig ett ansökningsformulär, ett ID-kort samt fotografier. Pass utställs bara till personer från 18 år. Medborgare under 18 år stämplas i normalfallet in i ena förälderns pass. Det finns dock undantagsfall där minderåriga kan erhålla pass och det är om denne t.ex. ska studera, erhålla sjukvård eller permanent bosätta sig utomlands. Då krävs även ett samtycke från båda barnets föräldrar. En kontroll görs alltid av polisen innan pass utställs.⁴

Ett Azerbajdzjanskt pass har 34 sidor och innehåller uppgifter om⁵:

- För- och efternamn
- Födelsedatum och födelseort
- Medborgarskap
- Kön
- Giltighetstid
- Utfärdandedatum
- Utfärdande myndighet

Passen har en giltighetstid på fem år.

Enligt flera källor ska Azerbajdzjan börja utfärda biometriska pass från och med 2012. Det har vid tiden för denna rapport publicering inte framkommit om så har skett.

2.2. ID-kort

Vid självständigheten användes initialt de sovjetiska inrikespassen som ID-dokument. År 2002 började de första azeriska nationella ID-korten utfärdas. Dessa var av plast och under en period fungerade de nationella ID-korten och de sovjetiska inrikespassen parallellt som ID-handling.⁶ Den 1 juli 2005 slutade inrikespassen gälla som ID-kort.⁷

Enligt artikel 1 i ”Law of the Azerbaijan Republic On identification document of citizen of the Azerbaijan Republic” är ID-kortet det dokument som bevisar en medborgares identitet i Azerbajdzjan. ID-korten utfärdas till samtliga åldersgrupper men skiljer sig mellan de som utfärdas till medborgare över och under 16 år. Ett ID-kort utfärdat för en person under 16 år innehåller uppgifter om⁸:

⁴ Immigration and Refugee Board of Canada, *Azerbaijan: The procedure for obtaining a passport*, (2007-01-05)

<http://www.unhcr.org/refworld/country.COI,IRBC,,AZE,4562d8cf2,45f146f123,0.html>

⁵ Keesing Document Checker

⁶ Landinfo, *Azerbajdzjan: Reise, ID- og sivilstatusdokumenter*, (2011-11-21) (s.13)

http://www.landinfo.no/asset/1845/1/1845_1.pdf

⁷ International Helsinki Federation for Human Rights (IHF), *Human Rights in the OSCE Region. Azerbaijan*, (2006-06-08) (s.57)

<http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/469392820.pdf>

⁸ [Law on the Identity Card], *Law of the Azerbaijan Republic On identification document of citizen of the Azerbaijan Republic*, (1994-06-14)

<http://www.migration.gov.az/images/pdf/18e1f457a125aa0f2be4e4a44f8a87e0.pdf>

- För- och efternamn
- För- och efternamn på föräldrar
- ID-nummer och kortnummer
- Födelseort och födelsedatum
- Blodgrupp
- Registrerad adress
- Utfärdandedatum

Utöver detta innehåller ID-kort som utfärdas till medborgare över 16 år uppgifter om⁹:

- Civilstånd
- Militärtjänstgöring
- Ögonfärg
- Längd
- Fadersnamn (istället för namn på föräldrar)
- Foto
- Personlig underskrift

ID-korten förnyas när innehavaren når 25, 35 och 50 års ålder eller vid namnbyte, ändring i civilstatus, militärtjänstgöring samt om de uppgifter som framkommer på kortet är felaktiga.¹⁰ Enligt lagen är alla medborgare över 16 år skyldiga att inneha ett ID-kort.¹¹ Etnisk tillhörighet framkommer inte på ID-korten men myndigheterna registrerar etnicitet i sina register. När en medborgare ansöker om sitt första ID-kort måste ett födelsebevis presenteras och av detta framkommer vilken etnicitet modern och fadern har. Mot bakgrund av vad som framgår i födelseattesten får personen sedan välja vilken etnicitet denne ska stå registrerad som.¹²

Ansökan sker vid polisstationer men utfärdandet sköts av ett så kallat regionalt kontor som är kopplat till vissa av de lokala polisstationerna. Det finns ca 75 regionala kontor vid de olika polisstationerna i Azerbajdzjan. Vid ansökan av ID-kort ska den som söker presentera:¹³

- Ansökningsformulär
- Pass eller fylla i formulär nr 9

⁹ Migrationsverket, *ID-handlingar i Ryssland, Azerbajdzjan och Uzbekistan*, (2004-04-06), [Lifosdokument nr 11025]

¹⁰ [Law on the Identity Card], *Law of the Azerbaijan Republic On identification document of citizen of the Azerbaijan Republic*, (1994-06-14)

<http://www.migration.gov.az/images/pdf/18e1f457a125aa0f2be4e4a44f8a87e0.pdf>

¹¹ OSCE, *Report on the civil registry in the Republic of Azerbaijan*, (2005-09-01), (s.22) <http://www.osce.org/baku/20454> (nedladdat 2012-12-10)

¹² Landinfo, *Azerbajdsjan: Reise, ID- og sivilstatusdokumenter*, (2011-11-21) (s.12) http://www.landinfo.no/asset/1845/1/1845_1.pdf

¹³ Ministry of Internal Affairs of the Republic of Azerbaijan, *Identity Documents*, <http://www.mia.gov.az/index.php?en/content/29260/> (nedladdat 2012-12-10)

- Kopia på födelsebevis
- Kopia på äktenskapsbevis
- Militärkort
- Bostadsregistreringsbevis
- Medicinsk utlåtande (längd, blodgrupp och ögonfärg)
- Foton
- Kvitto på betald skatt
- Intyg från fastighetsägaren

Kortet ska utfärdas senast 10 dagar efter komplett ansökan inkommit.¹⁴

2.3. Födelsebevis

De azerbajdzjanska födelsebevisen är skrivna på azeriska och registrering av en nyfödd ska göras vid något av de lokala folktjänstekontor som har hand om registrering av civiluppgifter. Dessa kontor går i dagligt tal under den ryska benämningen ZAGS.¹⁵ Registrering ska i första hand ske vid den plats där föräldrarna är registrerade. För att registrera ett barn och erhålla födelsebevis måste föräldrarna lämna in intyg från det sjukhus där barnet är fött eller från den läkare som medverkat vid födseln i de fall födseln inte skett på ett sjukhus. Vidare ska föräldrarna lämna in dokument som bevisar deras identitet samt äktenskapsbevis i de fall de är gifta.¹⁶ De äldre födelsebevisen är ett ark i storlek 195*125 mm. Sedan några år tillbaka kan födelsebevisen även vara ett häfte med grönt läderomslag. Födelsebevisen är handskrivna och saknar foto.¹⁷

2.4. Äktenskapsbevis

Äktenskapsbevis utfärdas av också av ZAGS.¹⁸ Det är endast den azeriska staten som kan legalisera och upplösa ett äktenskap. Äktenskap ingångna på enbart religiös grund erkänns inte.¹⁹ Äktenskapsbevisen är antingen ett ark av storlek 197*124 mm (äldre) eller inbundna häften med brunt eller blått omslag.²⁰

2.5. Dödsattest

Dödsattest utfärdas av ZAGS på begäran. För att erhålla dödsattest måste den som ansöker presentera²¹:

¹⁴ Ibid

¹⁵ ZAGS=Zapis Aktov Grazhdanskogo Sostoyaniya. Engelsk översättning=Registration of the acts of civil status

¹⁶ Landinfo, Aserbajdsjan: Reise, ID- og sivilstatusdokumenter, (2011-11-21) (s.10-11) http://www.landinfo.no/asset/1845/1/1845_1.pdf

¹⁷ DISCS

¹⁸ US Department of State, Azerbaijan Reciprocity Schedule, http://travel.state.gov/visa/fees/fees_5455.html?cid=8958# (nedladdad 2012-11-30)

¹⁹ Landinfo, Aserbajdsjan: Reise, ID- og sivilstatusdokumenter, (2011-11-21) (s.13) http://www.landinfo.no/asset/1845/1/1845_1.pdf

²⁰ DISCS

²¹ Landinfo, Aserbajdsjan: Reise, ID- og sivilstatusdokumenter, (2011-11-21) (s.15) http://www.landinfo.no/asset/1845/1/1845_1.pdf

- Intyg från medicinsk institution eller domstol där tidpunkten för dödsfallet framgår
- ID-dokument tillhörande den avlidne samt militärbok

2.6. Körkort

Azeriska körkort är giltiga i 10 år för personer under 60 år. När innehavaren nått 60 år och ska förnya är körkortet giltigt den återstående tiden till personen fyllt 70. Efter 70 års ålder måste det förnyas vartannat år. Körkortet utfärdas av Trafikpolisdepartementet.²² De är fotoförsedda och laminerade av storlek 168*68 mm. Texten är på azeriska och engelska. På körkortet framkommer uppgifter om:²³

- För- och efternamn
- Födelsedatum och födelseort
- Bostadsadress
- Utfärdandedatum och giltighetstid
- Utfärdande myndighet
- Körkortets nummer

Körkort bevisar inte identitet och medborgarskap.

2.7. Militärbok

Militärboken innehåller uppgifter om var, och hur länge personen genomfört värnplikten, tjänstegrad samt uppgifter om utmärkelser och om denne deltagit i militära aktioner. Militärboken erhålls vid det lokala kommissariatet.²⁴

3. ID-handlingar för etniska armenier

Det går idag inte att bekräfta hur många etniska armenier som är bosatta i Azerbajdzjan. Enligt olika källor rör det sig om mellan 20 000 och 30 000 personer utöver dem som är bosatta i Nagorno-Karabach. De flesta är kvinnor som är, eller har varit, gifta med etniska azerer. Armenier med azeriska resedokument har normalt inga svårigheter att resa in i och ut ur Azerbajdzjan.²⁵ Det finns heller inga politiska hinder för etniska armenier som är registrerade och bosatta i Azerbajdzjan att få ut pass och ID-kort. Däremot förekommer uppgifter om att tjänstemän ofta kräver mutor för att utfärda handlingar åt armenierna.²⁶

²² Main Traffic Police Department of the Azerbaijan Republic, *Issuance of driving licence*, <http://www.dyp.gov.az/?/en/content/300/> (nedladdat 2012-12-19)

²³ Keesings document checker

²⁴ US Department of State, *Azerbaijan Reciprocity Schedule*, http://travel.state.gov/visa/fees/fees_5455.html?cid=8958# (nedladdad 2012-11-30)

²⁵ Landinfo, *Azerbajdsjan: Situationen för etniska armenier*, (2010-04-22) http://www.landinfo.no/asset/1209/1/1209_1.pdf

²⁶ US Department of State, *2009 Human Rights Report: Azerbaijan*, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2009/eur/136020.htm>

3.1. Nagorno-Karabach

Nagorno-Karabach är ett område beläget i västra Azerbajdzjan främst befolkat av personer med armenisk etnicitet. En konflikt uppstod 1988 mellan Azerbajdzjan och Armenien om området vilket ledde till att ett stort antal armenier (runt 360 000 personer) under några få år lämnade Azerbajdzjan för att bosätta sig i Armenien, Ryssland eller Nagorno-Karabach.²⁷ 1988 förklarade parlamentet i Nagorno-Karabach sig självständigt från Azerbajdzjan och 1992 utbröt ett krig mellan Azerbajdzjan och Armenien om området som pågick till att ett avtal om vapenvila undertecknades 1994. Den officiella ståndpunkten från Azerbajdzjans sida är att Nagorno-Karabach tillhör Azerbajdzjan och att Armenien för närvarande ockuperar ca 20 procent av Azerbajdzjans landyta. Inget land, inklusive Armenien, har erkänt Nagorno-Karabach som en egen stat.²⁸

3.1.1. Medborgarskap och pass

Enligt den azeriska medborgarskapslagen har alla som är födda i Azerbajdzjan samt alla som 1 januari 1992 var registrerade i Azerbajdzjan rätt till medborgarskap. I praktiken har azeriska myndigheter ingen kontroll över Nagorno-Karabach och finns heller inte representerade i området varför det är få boende i området som är registrerade som azeriska medborgare. De lokala myndigheterna i Nagorno-Karabach utställer heller inga pass. En stor andel armenier flyttade från Azerbajdzjan innan 1 januari 1992 och har sedan blivit avregistrerade av azeriska myndigheter.

Enligt flera källor har de flesta boende i området istället erhållit armeniska pass utfärdade av armeniska myndigheter och som sedan distribueras av myndigheterna i Nagorno-Karabach. Detta bekräftas också av armenska myndigheter. Det råder dock olika uppgifter om det av passen går att se att personen är bosatt i området då det enligt vissa källor framgår av passnumret att personen är från Nagorno-Karabach, medan andra hävdar att det inte går att se då det under registrerad bostadsadress endast står Armenien. Passen används både som resedokument vid utlandsresa samt som ID-dokument i Nagorno-Karabach.

Enligt armenisk lagstiftning måste en person vara medborgare för att kunna få ett pass utställt. Enligt flera människorättsorganisationer är så sällan fallet när det gäller personer i Nagorno-Karabach. De är etniska armenier men inte medborgare i Armenien men har ändå fått armeniska pass utställda. Enligt organisationerna är korruption ofta inblandad i utfärdandet av passen.²⁹

²⁷ Landinfo, *Azerbajdzjan: Situationen för etniska armenere*, (2010-04-22)
http://www.landinfo.no/asset/1209/1/1209_1.pdf

²⁸ Landinfo, *Azerbajdzjan: Registrering og statsborgerskap for etniske armenere*, (2011-02-02)
http://www.landinfo.no/asset/1534/1/1534_1.pdf

²⁹ Landinfo, *Azerbajdzjan: Pass og statsborgerskap for innbyggerne i Nagorno-Karabakh*, (2011-01-17)
http://www.landinfo.no/asset/1519/1/1519_1.pdf

3.2. Nakichevan

Exklaven Nakichevan är en autonom republik som tillhör Azerbajdzjan men angränsar till Turkiet, Armenien och Iran och har runt 400 000 invånare. Republiken har sin egen lagstiftning som är tillämplig parallellt med den Azerbajdzjanska. Dock är det den Azerbajdzjanska konstitutionen som är styrande.³⁰ Utfärdande av pass sker vid det regionala poliskontoret (Passport & Registration Chief, of Regional Division Nakichevan) som ligger under det azeriska inrikesministeriet.³¹

4. Folkbokföring

ZAGS har ansvaret för folkbokföring och civilstatusregistret i Azerbajdzjan. De har ett centralt kontor samt lokala kontor utspridda i landet. ZAGS ligger under Justitieministeriet.³²

5. Utresetillstånd

Det krävs inget utresetillstånd för att lämna Azerbajdzjan men vissa grupper kan nekas passutställelse (se kap 2.1).

³⁰ EU Commissioner for Human Rights, *Report by Thomas Hammarberg Commissioner for Human Rights of the Council of Europe Following his visit to Azerbaijan from 1 to 5 March 2010*, (2010-06-29) (s.16)

http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1277826184_com-instranet.pdf

³¹ Ministry of Internal Affairs of the Republic of Azerbaijan, *Main Departments and Departments*.

<http://www.mia.gov.az/index.php?en/content/29187/> (nedladdat 2012-12-19)

³² Ministry of Justice of the Republic of Azerbaijan, *About Ministry of Justice*, <http://www.justice.gov.az/eng/cat.php?cat=about> (nedladdat 2012-12-19)

Källförteckning

DISCS- Document Information System Civil Status

EU Commissioner for Human Rights, *Report by Thomas Hammarberg Commissioner for Human Rights of the Council of Europe Following his visit to Azerbaijan from 1 to 5 March 2010*, (2010-06-29)

http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1277826184_com-instranet.pdf

Immigration and Refugee Board of Canada, *Azerbaijan: The procedure for obtaining a passport*, (2007-01-05)

<http://www.unhcr.org/refworld/country,COI,IRBC,,AZE,4562d8cf2,45f146f123,0.html>

International Helsinki Federation for Human Rights (IHF), *Human Rights in the OSCE Region. Azerbaijan*, (2006-06-08)

<http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/469392820.pdf>

Keesing Document Checker

Landinfo, *Aserbajdsjan: Pass og statsborgerskap for inbyggerne i Nagorno-Karabakh*, (2011-01-17)

http://www.landinfo.no/asset/1519/1/1519_1.pdf

Landinfo, *Aserbajdsjan: Registrering og statsborgerskap for etniske armenere*, (2011-02-02)

http://www.landinfo.no/asset/1534/1/1534_1.pdf

Landinfo, *Aserbajdsjan: Reise, ID- og sivilstatusdokumenter*, (2011-11-21)

http://www.landinfo.no/asset/1845/1/1845_1.pdf

Landinfo, *Aserbajdsjan: Situasjonen for etniske armenere*, (2010-04-22)

http://www.landinfo.no/asset/1209/1/1209_1.pdf

[Law on entry], *Law of the Azerbaijan Republic about exit from the Country, entry into the Country, and about Passports*, (1994-06-14).

<http://www.azerb.com/az-law-entry.html>

[Law on the Identity Card], *Law of the Azerbaijan Republic On identification document of citizen of the Azerbaijan Republic*, (1994-06-14)

<http://www.migration.gov.az/images/pdf/18e1f457a125aa0f2be4e4a44f8a87e0.pdf>

Main Traffic Police Department of the Azerbaijan Republic, *Issuance of driving licence*,

<http://www.dyp.gov.az/?/en/content/300/> (nedladdat 2012-12-19)

Migrationsverket, *ID-handlingar i Ryssland, Azerbajdzjan och Uzbekistan*, (2004-04-06), [Lifosdokument nr 11025]

Ministry of Internal Affairs of the Republic of Azerbaijan, *Identity Documents*,
<http://www.mia.gov.az/index.php?/en/content/29260/> (nedladdat 2012-12-10)

Ministry of Internal Affairs of the Republic of Azerbaijan, *Main Departments and Departments*.
<http://www.mia.gov.az/index.php?/en/content/29187/> (nedladdat 2012-12-19)

Ministry of Justice of the Republic of Azerbaijan, *About Ministry of Justice*,
<http://www.justice.gov.az/eng/cat.php?cat=about> (nedladdat 2012-12-19)

OSCE, *Report on the civil registry in the Republic of Azerbaijan*, (2005-09-01), (s.22)
<http://www.osce.org/baku/20454> (nedladdat 2012-12-10)

US Department of State, *Azerbaijan Reciprocity Schedule*,
http://travel.state.gov/visa/fees/fees_5455.html?cid=8958# (nedladdad 2012-11-30)

US Department of State, *2009 Human Rights Report: Azerbaijan*,
<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2009/eur/136020.htm>